

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. Zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvd. (10 stot.).
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolena. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, oamrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdajanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Konferenca načelnikov klubov.

DUNAJ 1. Na današnji konferenci načelnikov klubov je posl. Udržal izjavil, da „Slovanška Jednota“ vtraja pri svojem sklepu, naj bo z rešitvijo proračuna rešen glavni program poletnega zasedanja. Ministerški predsednik baron Bienerth in trgovinski minister Weiskirchner sta odločno zahtevala, da se rešijo trgovsko-politične predloge in sta neglasala veliko škodo, ki bi iz negotovosti trgovskih odnošajev utegnila nastati ne le za veliko industrijo, ampak poglavito za male producente. Posl. Cenci je omenil, da je bila današnja seja proračunskega odseka nesklepčna, kar mora napravljati utis, da noče delati le opozicija, ampak tudi stranke, ki so v večini. To je tembolj razvidno iz tega, ker se je imelo razpravljati o predmetu, o čigar nujnosti ne more biti nobenega dvoma in ki je največje važnosti za njegovo stranko, ki je bila dosedaj z večino. O taki stvari je treba pač vsaj razpravljati, če se jo tudi takoj ne reši. Prosil je načelnike, naj skrbijo zato, da bodo seje odseka in posebno proračunskega odseka dovolj obiskovane in da se več ne zavleče rešitev vprašanja o italijanski pravni fakulteti. Večina načelnikov je podpirala to prošnjo, ki so zahtevali tudi, da se rešijo druge gospodarske predloge.

Proračunski odsek.

DUNAJ 1. Današnja seja proračunskega odseka ni bila sklepčna. Ko so slovanški člani odseka videli, da manjka mnogo zastopnikov drugih strank, niso niti šli v dvorano, marveč so čakali pred vrati. V dvorani je bil navzoč le posl. Go tendar, ki je imel danes nadaljevati svoj obstrukcijski govor proti italijanski pravni fakulteti. Ko so navzoči člani odseka zastopniki čakali eno uro na edinega člana odseka, ki je manjkal za sklepčnost, je bila seja odpuščena. Prihodnja seja se naznanja pisnim potom.

Žrebanje.

DUNAJ 1. (Srečke avstrijskega rdečega križa). Glavni dobitnik 300.000 K je zadela ser. 330 št. 43, drugi dobitnik 2000 K ser. 9162 št. 7, po 1000 K ser. 2002 št. 12 in ser. 6324 št. 3. — Dunajski komunalni srečke iz leta 1874. Glavni dobitnik 300.000 K je zadela ser. 2471 št. 52, 20.000 K ser. 1374 št. 63, 10.000 K ser. 877 št. 7, po 2000 K ser. 343 št. 9, ser. 644 št. 84, ser. 877 št. 70, ser. 1340 št. 21 in ser. 2183 št. 68. — (Kreditni srečke). Glavni dobitnik 300.000 K je zadela ser. 3151 št. 75, 60.000 K ser. 2478 št. 74, 30.000 K ser. 2714 št. 52, 10.000 K ser. 1493 št. 30 in ser. 3408 št. 19, 4000 K ser. 3408 št. 84 in ser. 3762 št. 36, 3000 K ser. 1617 št. 73, ser. 3762 št. 98 in ser. 3868 št. 61.

Ogrska kriza.

BUDIMPEŠTA 1. Ogrski biro poroča z Dunaja: Cesar je danes predpoludne vsprejel tajnega svetnika Lukaca v posebni avdiciji, ki je trajala tri četrt ure. Cesar je vsprejel na znanje Lukaceve predloge, ni pa ničesar odločil. Cesar je pa prosil Lukaca, naj ostane na Dunaju. Tajni svetnik Lukaca je potem obiskal ministra za zunanje stvari barona Aehrenthala.

PODLISTEK.

Rado Nevlin:

V črni noči.

(Slika.)

Zašumeli so vrhovi smerek, zašumeli, zajekali. V njeni duši pa so vstajali spomini iz nekdanjih dni, lepi, mehki, bčajoči. — Ah, takrat ni bila noč, noč črna in vihar, niso padale snežinke skozi gosti mrak, bilo je jasno pomladansko nebo. Mehak zefirjev šepet je šuštel sanjavo v vrhovih smerek in jim pripovedoval bajke, bajke krasne. Cvetoči majnik je priplul izza hribov, dahnul na poljano, še na pol spečo, še-le na pol ozeleleno. Zgenila se je, zasmejljala širna ravna in iz tal so vzhlele cvetke, najlepše, najkrajše, v svojih pisanih oblekah.
Bilo je v tem jutru. Krasila in venčala je kip Majnikove kraljice z zelenjem, z najlepšimi cvetkami. Glej in tedaj je prišel on preko poljan, mlad in krasen. Pozdravil jo je in ona mu je lahno odzdravila. V njenem srcu je vstrepetal v dušo je objelo nekaj novega, doslej nepoznanega. Vzljubila ga je z vso dušo, z vsem ognjem svoje prve mladostne ljubezni.
Ah, dceri krasni, dnevi mladi, lahno se

Gospodarski odsek.

DUNAJ 1. Gospodarski odsek je v pomenem glasovanju z 27 proti 9 glasom sklenil, da preide v specialno debato o trgovinsko-političnem pooblastilnem zakonu ter o romunski trgovinski pogodbi, nakar je bil brez debate vsprejet ves zakon tudi v specialni debati. Odsek je pričel potem razpravo zakona o trgovskih pomočnikih.

Nov potres na Siciliji in v Kalabriji.

MESSINA 1. Danes ob 7 in pol uri zjutraj je bilo čuti močan potres, ki je trajal 8 do 10 sekund. Pod lo se je nekoliko zidov. Prebivalstvo je prestrašeno zbežalo na trg. Človeških žrtev ni bilo. Po prvem sunku sta sledila dva druga s podzemskim bobnenjem.

REGGIO DI CALABRIA 1. Danes zjutraj je bilo čuti tukaj potres. Podrlo se je več zidov.

MILETO 1. Danes ob 7. uri 22 m. je bilo čuti močan potres. Prebivalstva se je polastila panika.

MESSINA 1. V ulici Santa Cecilia se je zrušila neka hiša in pokopala pod razvalinami neko ženo z detetom. Za tri ure marljivo izkopavajo razvalice. General Perpora in drugi načelniki oblastni se nahajajo na mestu nesreče. Oddelek rdečega križa skrbi za ranjence, med katerimi se nahaja tudi neki karabinjer. V raznih delih mesta se je zrušilo mnogo zidov. Potresni aparati so zabeležili dosedaj dvanajst sunkov.

MESSINA 1. Ženo in dete, ki ju je zasulo padlo zidovje, so izpod razvalin potegnili mrtva. Žena je bilo v trenutku potresa pri hišni durih, hitela je pa v hišo, da reši dete.

Velik štrajk.

PITTSBURG 1. Danes opoldne je pričelo štrajkati 7000 unionističnih delavcev valjarn, železa 190 valjarn, ki pripadajo United States Steel Corporation, je zaprtih. Več del ameriških valjaričnih družb je neodvisen in ne bo tega štrajka občutil.

Kreča.

LONDON 1. — Na podlagi „Daily Chronicle“ bodo naslovile širi varstvene velesile na prebivalstvo pred odpoklicom svojih čet, ki se zgodi najkasneje 27. t. m. na Krečane proglas, v katerem jim bodo izjavili, da morajo ostati ohranjene razmere, ki so določene z ustavo iz leta 1898, pod nominalno suverenostjo Turčije.

V zalivu Suda ostanejo za vsak slučaj postojne ladje.

Abdul Hamidov zapor.

SOLUN 1. Vlada se je že pogodila, da kupi za 600.000 K vilo Allatini, v kateri je interniran bivši sultan Abdul Hamid. Zemljišča, ki obkrožajo vilo in ki bi stala okoli 50.000 K, vlada ne bo kupila.

Pogled na politično situvacijo.

Dunaj, 29. junija 1909.

(VERUS.) Trudom in silo je avstrijska zbornica rešila najvažnejši parlamentarni pismum: proračun. Sicer pa avstrijska „ljudska“ zbornica ni mnogo produktivnejša nego nekdanji parlament kurij. Narodna na-

lesketajoči, kakor srebrna rosa v prvih žarkih jutranjega solnca. Močnejše je zasijalo solnce in raztopil se je ta čudovito krasni niz biseric, izgnila rosa, izgnil ves blek s poljane.

V julijem večeru je bilo. Da, da, oni večer — Sklonilo se je solnce tja prav nizko k nebosklonu, zablestela so skemena v zlatih solčnih žarkih, zablestela terase vin-skih gor in njihov oblaki, ob njihovi poljubih. A tam na vshodu v daljavi je priplul na obzorje sivkast oblak.

Tutikrat se je poslavljajl Fran Mrak. Drugi dan se je imel odpravljati s prvim jutranjim vlakom. Ravno na tem kraju, ob kapelici sta se sestala. Nenavadno tiha je bila Nadica takrat. Izgnila je ona dekliska razposajenost in neka težka, črna slutnja ji je begala srce. In ni se mogla otrestiti te zle slutnje.

Stala sta si tesno drug ob drugem in njiju duši ste trepetali, drhteli.

Fran je zapazil nemir v njenem srcu. Pobožal jo je mehko po licih in njegove oči so zrlle proseče:

„Nadica, čemu si danes tako otožna, tako zamišljena? Ne toguj ljubica! Saj ne odidem na veke in z menoj bo romala tvoja duša, tvoje srce. In moje misli bodo plule preko gor, preko dolin in poljan vedno k tebi, k tebi, dragica. Predao mine pol leta, Nadica, se vrnem zopet in tedaj te povedem s seboj za vedno, za vedno, ljubica, in nikdo naj ne loči več.“

sprotstva obstoje dalje v stari ožstrosti, spopolnjevanje zakonodaje v naprednu duhu ne napreduje in tolikokrat obljubljene socialne reforme ostajajo vedno le — obljube. Vlada in stranke hodijo dalje po starih izhojenih poteh in naše politično življenje se zamočvirja bolj in bolj. To stanje utegne še nekoliko časa trajati, ali vlada brez zanesljive večine, oziroma z večino, ki vsaki hip more postati manjšina, se trajno ne more vzdržati, istotako kakor se ne more vzdržati parlament, katerega vladna večina je — istotako kakor opozicija — brez jasnega izvedljivega programa, parlament, katerega klubi so več ali manje sami v sebi razcepjeni in sodeloma tudi že mrvi.

Celó poljako „Kolo“ kaže že drastične vidne sledi razpadanja, istotako kakor „Slovanška enota“.

Še veliko žalostnejše so razmere onostran Litve, kjer Ogrsko-Hrvatska se svojo nemadarsko večino prebivalstva že 42 let (odkar je bil etabliran duvalizem) ječita v jarmu madjarske oligarhije in kjer vlada po razpadu koalicije popoln kaos.

V hrvatski se že dolgo časa vlada brez sabora, absolutistično; a na podlagi ultrareakcijskega volilnega zakona izvoljeni peštanski državni zbor ni nikak izraz večine ljudstva na Ogrskem, ampak le manjšine — madjarske manjšine. Dokler ne bosta ogrsko-hrvatski parlament in hrvatski sabor izvoljena na podlagi splošne, jednake in direktne volilne pravice, je izključeno vsako zboljšanje političnih razmer onkraj Litve, naj pa že bosta ministrski predsednik in hrvatski ban kdor koli. Konsekventno izvedena splošna, jednaka in direktna volilna pravica pa bo pomenjala začetek konca za duvalizem in madjarsko nasilno vladanje na Ogrskem in Hrvatskem. Saj je oboje identično. Reška resolucija, ki je danes, v kolikor prihaja v poštev razmerje do Ogrske, odpravljena, kaže na možnost hrvatsko-srbskega sporazumljenja. Nje temeljna pogrška je bila nje zadovoljenje z duvalistično razdelitvijo habsburske monarhije, ki (razdelitev) onemogoča vsako ozdravljenje države in izvedenje narodne jednake opravnosti vseh narodov monarhije.

To spoznanje se širi vedno bolj v vsem jugoslovanskem svetu in je v Hrvatski že izrazilo spreobrnjenje duhov v antidualističnem smislu, ki je bilo sicer res povprečno na eni strani po anekdotični Bosne in Hercegovine, na drugi strani pa po ogrski krizi, ki postaja vedno bolj akutna.

Obe ti okolnosti dovedeta prej ali slej do razvitja ustavnega problema v vsej monarhiji in še le potem se bo nadejati zmage slovanke večine prebivalstva, ko se premosti prepad med pristaši narodne in deželne avtonomije in ko se slovanški voditelji posamičnih plemen sporazumejo za program, ki bo odgovarjal enakomerno toliko njihovim narodnim potrebam, kolikor avstrijski državni ideji ter zahtevam moderne demokracije. To je narodno-federalistični program, ki daje državi, kar je

Privila se je tesneje k njemu:

„Ah Fran, Fran, tako zelo te ljubim. Zato je žalostna moja duša in temna slutnja mi je legla na srce. Poglej, kako jasno je nebo, kako se igrajo zadnji solčni žarki nad sanjajočo poljano. Tako velika je moja ljubav, velika kakor v solčnih žarkih kopsajoča se ravna. Toda tam na vzhodu je priplul as oblazorje črn oblak in se vlegel kot črna slutnja nad poljano. Tako je tudi v moji duši.“

Objel jo je Fran, objel tako mehko, kakor še nikdar preje. In trat, ravno takrat je zaslo solnce za gorami in mrak je objel vsemir.

In pripovedoval ji je Fran o idealih, o najvišjih ciljih, o zlati bodočnosti, o poti, ki si jo je začrtal v življenju. Prisluškovala je pazno njegovim besedam, ki so donele kakor zvoki velike, lepe pesmi.

Po bliskovo jima je tekla čas. Temnilo se je bolj in bolj; črni, temni oblaki so pre-pregli nebo.

Zabobnelo je zamolklo. Blisk in tresk. Lahno je zatrepetal plamenček in vstrepotala je tudi ona.

Strastno jo je objel Fran, pritnil na njeni ustni vroč poljub:

„Ne boj se Nadica, ne boj, saj si pri meni! Glej, le še malo časa in moja boš, večno moja!“

— Da, da, to bilo je tedaj —
In sedaj? —

državnega, a narodom to in onostran Litve, kar jim gre: jednakoopravnost, naslonjeno na narodno avtonomijo!

Nobena druga pot ne vodi do razmetanja, marveč do povečanja parlamentarničnega kaosa to in onostran Litve.

Z menjevanjem ministerstev in razpuščanju parlamenta, z jezikovnimi naredbami in raznimi drugimi aličnimi odredbami se doseže v najboljem slučaju le hipno zboljšanje, nikakor pa ne političnega konsolidiranja in gospodarske preropenja te obdonske države ter zadovoljenja nje narodov.

Slika, ki jo sedaj zopet nudi avstrijska zbornica, kaže jasno, da bomo kmalu zopet pri isti mrtvi točki, ki je končno započela usodo prejšnjega parlamenta kurij. Zastopniki narodov se skoro povrnejo zopet na svoja domovja, a ministri pojdejo v razna letovišča, da se odpočijejo od parlamentarniškega truda. Splošna situacija pa ostaja istotako nejasna, kakor je bila pred začetkom parlamentarnega zasedanja.

Zemljedelska visoka šola na Dunaju.

(Poslanica akad. društva „Krasa“ slovenskim abiturijentom.)

Gozdnemu inženirju so odprte 3 poti v državni službi: 1.) politična, 2.) k državnim domem in 3.) k zagrajevanju hudoornikov. Skoro na vsaki politični oblasti je nastavljen 1 gozdni inženir. Oglejmo si te službe n. pr. na Kranjskem! Tu imamo 1 deželnega gozdnega nadzornika in 6 gozdnih inženirjev; nadzornik je Italijan, 3 inženirji Nemci in torej le 3 Slovenci, in to na Kranjskem!!

Gozdno domenske službe za Slovence prihajajo v poštev pri gozdno domenski direkciji v Gorici. Leta ima sledeče gospodarske okraje: Dol, Gorica, Šmohor, Idrija I, Idrija II, Klano, Kostanjevica, Meleda, Millstatt, Motovun, Gornja Bela, Paklenica, Zadolica, Sakenburg, Trbiž, Trnovo pri Gorici, Bled, Beljak, Kotiče. Evo vam mest za slovenske gozdne inženirje na slovenskem ozemlju, a slovenske gozdarske inženirje na teh krajih bi našli lahko na prstih jedne roke! Povsodi se šopiri ošabno nemstvo in to valed naše malomarnosti in bojazljivosti!

A kaj pa s sekcijami za zgrajevanje hudoornikov?

V Cislajtani je 7 sekcij za zgrajevanje hudoornikov s povprečno 115 gozdno-tehničnimi organi. Za nas prihajajo tri sekcije vpoštev: beljaška, ki je ustanovljena za Koroško, Krajsko in Primorsko, graška za Štajersko in Solnograško in pa Zaderska za Dalmacijo. In koliko Slovencev je v teh sekcijah?

Čujte — povedati vam hočemo prav potihoma, da ne bo slisal svet in se nam krototal: nobenega!! A ni še konec naše jeremijade, še vam hočemo nekaj povedati. V Ljubljani so agrarne operacije; rabijo 3 gozdarske inženirje. Na Goriškem in Štajerskem se oannujejo najpoznejše tekem dveh let in bodo istotako potrebovali nekoliko gozdarskih inženirjev. Čisto naravno, da gozdarski inženirji pri agrarnih operacijah v Ljubljani bi

Vzdramila se je iz sanj in se ozrla na obraz Marijin.

Močnejše je završel vihar, bolestnejše je zajekalo v vrhovih smerek.

Zazdelo se ji je, kakor bi se nagnil Marijin obraz ljubeče k nji, kakor bi oživele oči v mrzlem kipu, kakor bi prišlo v lica življenje, kakor bi se pregibale ustne in šepetale:

Glej, ne obupavaj moja hči, ne obupavaj! Jaz, tvoja mati, skrbim za te. Tudi meni so vzeli ljubezen, vzeli so mi sina in oster je bil meč, ki je ranil moje srce. Grenka je bila tó, grenka, kakor je ni občutilo še nobeno srce.

In sin, kako je ljubil On svoje ljudstvo! In ravno valed ljubezni ga je to križalo, umorilo. A on, večna dobrot, večna rešnica, ljubezen, je še umiraje na križu prosil za zaslepljeno ljudstvo:

„O Bog odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo!“

Ne obupavaj deva, ne obupavaj, ker veliko je zaslužnje onih, ki ne omagajo v težavah in bridkostih.

Mir, čudotvoren, hladilen mir je legel na srce dedice, na razburkano srce.

Lahno sta šepetali njeni ustni:

„Fran, bodi srečen, jaz ti odpuščam, Fran. Odpuščam, da si se lagal, me varal, vse ti odpuščam, ker te ljubim, ljubim.“

Dvignila se je Nadica, vatala pomirjena, potolažena in se napotila proti domu skozi črno noč.

(Konec.)

morali biti Slovenci; saj imajo opraviti samo s slovenskim ljudstvom. A faktum je, da so vsi trije agrarni nadzorniki tuji izmed katerih ni nijeden zmožen, da bi s stranko napravil slovenske protokole! To so v nebo vpijoče razmere, krivi pa smo jih sami!!

Ko je pred kratkim govoril neki naš kolega tu na Dunaju z nekim nadlogarjem, ki ma dobre zveze z ministerstvom, ga je leta spral: „Slišite prijatelj mladi, kako je to, da se tako malo Slovencev posveča gozdarstvu študijem? Ministerstvo išče sekcijskega vodjo za Zader, a nima niti jednega Jugoslovana, da biga poslalo na to mesto!“

S tem pa mislimo, da je že vse povedano. Zabavljamo na nemško uradništvo, pritožujemo se čez nemško birokracijo, nemška ministerstva i t. d., a vedno brez kritike o samem sebi. Izpolnimo svojo dolžnost in s tem prilismo najprej svoje sovražnike, da ugode našim upravičenim težnjam.

Naj torej sklenemo! Zemljedeljske stroke z lepo bodočnostjo so slovenski mladini odprte na stežaj. Treba je le, da se jih loti s potrebno resnostjo in potrebno energijo. Svetujemo pa bodočim kolegom, da si dobro ogledajo program, ki sledi tem ogromnim vrticam, in da se zavedajo dejstva, da gredo študirat tehnične stroke. Pripetilo se je že, da je nek Slovenec prišel radi tega študirat zemljedelstvo, ker je čital v programu „zemljedeljske visoke šole“, da se dobiva dosti podpore od poljedeljskega ministerstva. Ljudij, ki ne čutijo poklica za te stroke, Slovenci ne rabimo.

(Zvršetak pride).

Italijansko vseučiliško vprašanje.

Včeraj smo rekli, da bi mi italijansko vseučilišče se sedežem v Trstu privolili le proti primernim kompenzacijam. Zahtevamo potrebno število ljudskih in obrtnih šol, paralele na državnem gimnaziju in realki, a pred vsem zahtevamo, da bodi univerza v Trstu utraktivna. To je naš minimum, od katerega ne odnehamo. Ako se ne utreže temu našemu minimumu, naj Italijani in vlada ne mislijo na to, da bi mi odneali in privolili laško univerzo v Trstu. Pripravljeni smo na skrajni boj v parlamentu in v javnosti. Italijani in vlada naj si zapomnijo, da je to za nas življensko vprašanje. A kjer gre za življenje, ne pozna odjenja naveden, ki — hoče živeti.

A da naš narod na tržaškem ozemlju hoče živeti ter da ima tudi pogoje in voljo za življenje: to je menda dovolj jasno dokazal na zadnjih volitvah. Ali vprašanje se de za italijanskemu vseučilišču v Trstu ni le lokalno tržaško vprašanje vsega našega naroda, ki vodi Trst v svojih računih kakor prevažno narodno politično in gospodarsko postojanko. In ta naš celokupni narod je že dovolj jasno govoril na javnih manifestacijah in po svojih zastopnikih v parlamentu, tako, da imajo ti poslednji jasno predčrtano direktivo, od katere se ne smejo odmakniti. Naj torej še enkrat označimo slovensko stališče: slovensko vseučilišče v Ljubljano, italijansko v kako izključno italijansko mesto! — Če pa bi res imelo priti v Trst, morajo biti poprej izpolnjeni pogoji, kakor smo jih navedli gori.

Da pa Trst ni izključno italijansko mesto, ta dokaz so podale — kakor že omenjeno — zadnje volitve. Po tem dokazu naj se nam ne oglašajo nikdo več, ki bi hotel negirati eksistenco Slovencev v Trstu! Pouk zadnjih volitev naj si pa še posebno zapomni naša vlada. Če jej je res do miru in deželi; če si noče nakladati odijuma grde pristranosti; če noče izzivati našega naroda na obupen odpor; če se hoče izogniti viharjem v parlamentu in če, slednjič, res želi italijanskemu vseučilišču mirno in plodovito espevanje: potem mora ravno ona upoštevati naše stališče ob tem vprašanju!

Ob reševanju tega vprašanja v parlamentu sme računati naš narod na zveste sobojevnike, izlasti Čebe.

Dogodki in pojavi zadnjih dni v Ljubljani in v Trstu opravičujejo te račune našega naroda. Imeli smo odličnih sinov češkega naroda v svoji sredi. Ti so gledali na lastne oči mase našega naroda. Videli in uverili so se na svoje oči, da Trst ni izključno italijansko mesto kakor so jim Italijani vedno lagali. V Ljubljani je vskliknil njihov vodja pred mestno hišo nekako tako le:

Poglejte nam v oko! To vam govorim, da je naše srce vaše srce, vaša misel naša misel! In če kadaj, mora ta zaprisega sobojevništva veljati za vprašanje tolike važnosti, kakor je vseučiliško.

Po zadnjem obisku Čehov med nami, se gotovo še bolj ščitijo pojmi zastopnikov naroda češkega o razmerah v naši domovini in izginiti mora zadnje krivo mnenje, ki so jim je sugerirali sladkobesedni in farizejski italijanski poslanci.

Po vsem moremo torej zaklicati Italijanom in vladi, da bodo v boju za rešenje vseučiliškega vprašanja stali Jugoslovani in Čehi v jedni trdni falangi. Ali naj še pravimo, kakova politična potenca je to?!

Dalmatinska železnica.

Splitako „Naše Jedinost“ poroča: Vse vesti glede proge Neum—Klek so prezgodnje. Tudi proga Bugojno—Aržavo se ne nahaja

sedaj na dnevnem redu. Glede likanske in dalmatinske proge je železniški minister za železnice izjavil, da je avstrijska vlada vse pripravila, toda z gradnjo se ne prične, dokler ne prične s predelki tudi ogrska vlada, ker noče brez koristi investirati glavnice. — Vladna kriza na Ogrskem je vsa gradnjo zakasnila, vendar je minister prepričan, da se bo moglo kmalu pričeti z gradnjo te železnice.

„VELEIZDAJNIŠKI“ PROCES v Zagrebu.

Znamenito pripoznanje.

Zagreb 30/6.

Na današnji razpravi v „veleizdajniškem“ procesu je predlagal branitelj dr. Lisovac, naj sodišče uradno zahteva od policije v Zemunu, da dobi od nje fotografije dveh srbskih oficirjev, ki sta se nabajali med spisi odvzetimi po policiji branitelju dru. Budisavljeviću. — Obtoženca Kalafatić obdolžuje namreč obtoženca Nenadovića in Milanom Pribičevićem. Kalafatić pa trdi temu nasprotno, da omenjena dva častnika, o katerima govori obtoženca, nista ne predsednik „Slovenskega juga“ Nenadović, ne pretvezni avtor „Revolucionarnega štata“ Pribičević, ampak neki Tucović in nekdo drugi, ki je žnjim igral na karte in mu odzel več sto kron. Na zaslišanju je obtoženec Kalafatić na fotografijah, predloženih mu od dra. Budisavljevića, spoznal Tucovića in onega drugega. Tedaj je vskliknil državni pravdnik Accurti med razpravo: „Da, ako bi ti vedeli, da ti fotografiji ne predstavljata Nenadovića in Pribičevića!“ Zato je branitelj dr. Budisavljević povodom svojega zadnjega potovanja z drom. Hinkovičem v Belgrad vzel oni fotografiji seboj, da bi dobil tam uradno potrdilo o identiteti oseb.

Na povratku v Zagreb ga je pa — kakor znano — policija v Zemunu prišla ter mu odvzela vse spise, mej temi tudi one, ki jih je nabral v Beogradu v svrhu brambe, in tako tudi oni fotografiji.

Ko pa je na današnji razpravi branitelj dr. Lisovac stavil gori omenjeni predlog, da bi tudi priče videle fotografiji in ugotovile identito oseb, mu je predsednik Tarabochia segel v besedo: „Zakaj pa ni bil branitelj Budisavljević predvidnejši?“ — Branitelj: „Nisem mogel misliti na to, da mi odvzamejo spise, potrebne za brambo“. Predsednik: „Mogli ste jih poslati po pošti!“ (Veliko gibanje). Branitelj Budisavljević: „Pozabil sem bil, da smo v policijski deželi“.

Senat je sklenil na to, da se predlogu ustreže in daje zahtevati oni fotografiji. Vzbujalo je veliko senzacijo, ko je predsednik tako odkrito priznaval, da so bili dokumenti, potrebni za brambo, odvzeti po policiji v Zemunu.

HRVATSKA.

„Nepszava“ o baronu Rauchu.

„Nepszava“, glasilo madjarskih socijalnih demokratov, ostro napada barona Raucha radi obsodbe poslance dr. Novosela in pravi: „V kratkem bomo videli, obstoji li v ogrskem državnem zboru kak imunitetni odsek, ki bo znal odbiti kršenje imunitete, žalitev, ki je storjena poslancu povodom izvrševanja svojih političnih pravic, kakor mora, da se zgodi“.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Pregajanje Čehov. V sredo je zapričela glavna razprava proti 46 členom češko-radikalne omladinske stranke, ki so obtoženi zbog antilimarične propagande in razžaljenja veličanstva. Razprava je tajna.

Dnevne vesti.

Humaniteta pri c. kr. državni železnici. Pri VII. oddelku tukajšnjega c. kr. ravnateljstva državnih železnic je bil nameščen sivolas starček Kretič, star Ljubljancan, povsem dobra duša, marljiv delavec in od vseh uradnikov spoštovan. Služil je kakor diurnist za bora 3 K na dan in je bil vesel, da more kaj prislužiti za svojo neprekrbljeno starost.

Pred kratkim ga je za ravnateljstvo odalovilo, največ morda valed tega, ker ga velečlovekoljubni načelnik, višji žel. nadzornik Julij Roskocchny, ni mogel trpeti. In starček si tega ni upal povedati doma svoji družini. Da bi ne slutili njegove nesreče, je odhajal od doma vsak dan kakor da bi šel v službo. Ali bližal se je konec meseca; zdaj bi doma doznali za njegov položaj, ko ne prinese denarja. Zato je posegel v svojem obupu po skrajnem sredstvu: z britvijo si je prerezal vrat. V mestni bolnišnici se bori s smrtjo....

To je golo dejstvo. Zdaj pa bi radi napravili malo obračuna z onimi, ki so zakrivali njegovo nesrečo.

Žel. ravnateljstvo ga je baje odpustilo za to, ker nima dovolj nakazane kredita, ker menda žel. ministerstvo ne dopušča toliko uslužbencev itd. To je grda pretveza. Kje pa se jemlje potreben kredit za nešteto ženskih uslužben, samo da so zdrave in lepe?!

Kdo pa je nakazal kredit za tiste visoke gospode višje inšpektorje, ki se dajajo v svojem pokloju nastavljati kakor diurnisti z doznano do 7 K? In kje dobiva žel. uprava denar, da podpira nemške šole v Gorici itd. če ji gre tako trda za denar? In pa — kdo plačuje in redi razne nemške tvrdke, ki sku-bijo valed nemške zagriženosti zaslepelo rav-

nateljstvo, da naroča razne potrebščine do-sledno in vedno le pri Nemcih, le da Slove-nec ne zasluži? Pri siromaku revnemu in ponižnemu uslužbencu, — a kako pa: tu je treba varčiti, čeprav slavna žel. uprava sicer denar razmeče z lopato skozi okno! — Es stinkt im Staate Dänemark!

Proč s korupcijo, proč z birokrati in tirani! Moderno misleče ljudi in človeko-ljubne predstojnike na čelo oddelkov, da se ne bodo godile take vsebovpijoče krivice uslužbencem in davkoplačevalcem!

Pa je res krasno pri tem ravnateljstvu. Z vsemi silami hoče proti toku časa, na vsak način hoče biti unikum med ravnateljstvi. Uslužbenci VII. oddelka nam so včasih pravi naravnost neverjetne stvari. Paša Roskocchny divja in sitniari in ozlovolja uradnike, podpaša, najzagriženejši eksampler nemškega nacionalizma, inšpektor Steidl pa zasleduje in ovaia uradništvo. Oba ta dva pa škodu-jeta oseboj, kjer le moreta. Če je le možno komu kaj nagajati, tedaj delata to z virtuoz-nostjo.

In Roskocchny je zrel tiček. Že danaj bi bil moral iti v pokoj. Po zakonu bi moral že v Pensionopolisu premisljati svoje slavno paševanje — pa za take gospode so predpisi menda samo na papirju....

Ubogi Kretič je res samo žrtev teh se-kantnih nemškutarjev, žrtev splošnega nemil-lega zistema na drž. železnici. Kdo utolaži in kdo bo preživljal ubogo družino, kdo po-vrne zdravje in življenje obupanemu siro-maku?!

Prihodnjč posvetimo malo bolj natanko v Avgijev hlev! Hočemo videti, če se mi-nisterstvo tudi tako podviza s preiskavami in kaznimi kakor se to godi, kadar bi radi za-davili Slovence, Slovane!

Izvedeli smo z druge strani, da je Kretič imel za preživljati umobolno hčer, in da je čin Kretiča močno pretresel vse uradnike VII. oddelka, ne glede na njih narodnost.

Čestitke za volilno zmago. — Iz Trbolj smo prejeli: Vrlim slovenskim rojakom v Trstu kličemo navdušen: — Živio! Živio! Živio! Trst je slovenski!

Fran Grossar.

Povišanje vadniških učiteljev. — Naučni minister grof Stürgkh je letos privkral po-višal 83 vadniških in 4 njim enakih učiteljev s 1. julijem v 8. plačilni razred po določbah tozadevnega zakona iz leta 1907.

Sokolska slavnost in nemško časopisje. Nemški list „Grazzer Tagblatt“, ki bi najraje vse Slovence utopil v žlici vode, se zganja v sokolsko slavnost, ki se bo vrtila na Op-činah in jo imenuje „Windische Frechheit“. Torej niti tam, kjer nimajo Nemci ničesar iskati, tudi tam, kjer njihov nemški kandidat ni dobil nobenega glasu, ne bi smeli Slovenci prirejati veselice in slavnosti brez dovoljenja v Trst privranderanih nemškutarjev. Tako pisa-renje nemškega časopisa kaže le onemoglost in srd napram Slovincem, ki v Trstu napre-dujejo, ne da bi se-le vpraševali, ali je to Nemcem po godu ali ne? Sokolska slavnost bi vpelja tudi brez nemške reklame; toda, tako predzno in neumno čivkanje po nem-ških lietih mora vzbuditi vse Slovence iz Trsta in s Krasa, da pokažejo, da znajo ce-niti sokolsko slavnost, ki je, kakor pravi nemški list sam „manifestacija za izborno iz-padle volitve“. To nemško hujskajoče glasilo ne bo imelo vepela s svojo reklamo, toda znak je, da privranderancem ni všeč nobena slovenska slavnost, čeravno se vrši na slo-venskem ozemlju in samo za Slovence. Itali-jani so pametnejši; še nobeno njihovo gla-silo se ni do zanes zaganjalo v to slavnost. Slovenci! Edini odgovor na tako neuravno pisarenje tržaško-graških nemškutarjev bodi: velikanska udeležba.

Vsa sokolska društva se opozarjajo, da skušnja za skupne proste vaje bo točno ob 1 uri in pol in da morajo biti vsi Sokoli v tem času že na telovadišču, kajti drugače se zav-leče skušnja in pa poznejši spreved, ki bo točno ob 3 in pol. Le oni Sokoli, ki bodo korakali le v sprevedu, pridejo lahko tudi s popoldanskimi vlaki do 3. popoldne. Prosi se, da se naznani tržaškemu „Sokolu“ koliko obedov naj se pripravi za vsako društvo.

Pevska društva, ki se udeležijo sokolske slavnosti na Opčinah, se opozarjajo, da za-pojo skupno ob 7 in pol na prostoru, kjer bo igrala med telovadbo godba, pesmi: „Ja-dransko morje“ in „V boj“.

Damski odbor za sokolski zlet na Opči-nah ima danes v petek ob 6. uri zvečer zadnjo važno sejo. Vse gospe in gospice, ki bodo sodelovale, so naprosene, da pridejo gotovo in točno k seji.

Pokušnja z novim preparatom za pre-prečanje požarov. Včeraj popoldne ob 5. uri se je na povabilo tvrdke Oscar Brugg-maller & Co. v ulici Annunziata št. 6. zbralo na dvorišču gasilcev postaje v ulici Ugo Foscolo večje število zastopnikov javnih korporacij, zavodov, časopisja itd., da bi prisostvovali eksperimentom z nekim prepa-ratom proti ognju.

Dotične eksperimente je prikazoval gosp. Josip Traversari, tehnik tvrdke Guido Benio in dr. iz New-Yorka. Šlo se je za dokaz, da so stvari, ki so impregnirane z omenjenim, po Guido Benio iznajdenem preparatu nedo-takljive za plamen. Gospod Traversari je dokazal najprej s praktičnimi eksperimenti, da se papirja, ki je impregniran v omenjenem

preparatu, ne prime plamen. Kjer ni bil impregniran je papir gorel, a ko je plamen prišel do impregniranega mesta, je sicer papir počrnel, ali s plamenom ni gorel.

Jednako so se obnesli poskusi s platnom, svilo, volno in lesom itd.

Omenjena ameriška tvrdka namerava zgraditi v Trstu tovarno za izdelovanje toza-devnega preparata in impregniranje blaga. Bo torej še prilike dovolj, da se pričramo o trojni praktični vrednosti omenjenega pre-parata.

Esakdra avstrijske mornarice. Kakor smo včeraj poročali, je v našem pristanišču zasidrano močno brodovje vojne mornarice, ki je priplulo sem povodom sobotnega spu-ščenja v morje vojne ladije „Radec k i“. Brodovje, sestavljeno iz treh divizij, obsega sledeče bojne ladije: „Nadvojvoda Karl“, „Nadvojvoda Friderik“, „Nadvojvoda Ferdi-nand Maks“, „Habsburg“, „Arpad“, „Baben-berg“, križarji „Cesar Karl VI.“ in „Zenta“, nadalje štiri torpedne ladije, tri visokomor-ske torpedovke in torpedodepotna ladija „Pelikan“ slednjič jahti „Lacroma“, na ka-teri se nahaja admiral grof Montecuccoli, in „Miramar“, ki je pripravljena za nadvojvodo Frana Ferdinanda in njegovo soprogo. Esaka-dro komandira kontreadmiral Haus.

Tekom dneva so se vršili obiski med tržaškimi dostojanstveniki in onimi eskadre. Včeraj ob 7 in pol je priplula vojna ladija „Zara“ z dijaki mornariške akademije v Reki, sinoči pa vojna ladija „Salamander“ z vo-jaskimi veterani iz Pule in Rovinja. Danes pride vojna ladija „Spalato“ z puljskimi vo-jaskimi in civilnimi oblastmi.

Tržaška mala kronika.

Mrtvo truplo potegnili iz Save. Dne 26. junija so pri Hrastniku potegnili iz Save mrtvo truplo utopljenca. Konstatiralo se je, da je to truplo 25-letnega delavca Josip Koširja iz Bazovice pri Vrhniki. Delal je v apnenicah podjetništva Mikolič v Zagorju, se šel kopat, ter utonil.

Poskus samomora. Kovač Josip Susić, star 30 let, stanujoč v ul. Medja št. 32, je včeraj popoldne šel v gostilno pri št. 10 iste ulice; izpil je tu najpoprej nekaj vina in potem 40 gramov karbolne kisline. Zdrav-niška postaja ga je spravila v bolnišnico. — Vzroki samomora so neznani.

Aretilan dezertir. Fran Hammerle rojen l. 1884 v Gradcu, vojak v 97 peškolku, je dne 11. avgusta dezertiral iz Trsta. Kmalu potem aretilan, je bil obsojen v primerno kazni in interniran v vojaški jetašnici v Ljubljani. Pretekli teden se mu je posrečilo niti iz zapora in prišel je v Trst. Predsnoč-njem so ga redarji našli v gostilni „Alla bella Trieste“; vojaška patrulija ga je spre-mila v veliko vojašnico.

Požar. Včeraj ob 2:30 je Antonija Kat-scha, hišna pri g. Karlu Sedmak, blagajni-čarju pri južni železnici, šla v neko sobo stanovanja (ul. Torre bianca št. 11. III. n.) po neki reči. Sveča ji je zdrnila iz rok in nastel je požar, ki je kmalu vžgal vso sobo in se razširil tudi po celem stanovanju. Po dolgem trudu so ognjegatei ukrotili divji ele-ment. Skoraj vsa vsebina stanovanja je bila uničena, deloma valed ognja, deloma vled vode. G. Sedmak je zavarovan.

Koledar in vreme. Danes: Obisko-vanje Marijino — Jutri: Helijod muč. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 23.0 Cels. — Vreme včeraj: deloma oblačno.

Vremenska napoved za Pri-morko: semtertja oblačno. Zmerni vetrovi. Zmerna vročina. Počasno jasneje.

Gostovanje deželnege gledališča zagrebkega.

Lepi, nepozabni dnevi, ko nam je bilo dano uživati veliko umetnost kr. deželnege gledališča v Zagrebu, so minuli. Z včerajšnjim dnem so se mili gostje poslovili od nas, zapustivši v naših srcih neizbrisen spomin. — Gorko navdušenje in ovacije na sinočnji predstavi so jim dokazale hvaležnost našega občinstva, ki zna ceniti pomen podane mu vzvišene naslade. Upamo tudi, da so ti dnevi slavnosti jugoslovanske umetnosti zapustili globoke sledove na razvijajočo se domačo umetnost.

Za zadnjo predstavo nam je zagrebško gledališče vpriporilo najslavnejšo rusko kome-dijo „Revizor“. Prazaovali smo tako ob enem stoletno rojstva nesmrtnega Gogolja, ki jo je letos proslavil ves kulturni svet. — Ženjalna komedija „Revizor“ biča s perečo satiro borniranost in korupcijo ruske provin-cijalne birokracije. Kakor znano, je prva vpriporitev „Revizorja“ l. 1836 vzbudila tak vihar nevolje na strani ruskega činovništva, da se je imel Gogolj zahvaliti le osebnii in-terveciji carja Nikolaja, da ni bilo nalažno vpriporjanje prepovedano.

„Revizor“ zahteva izborno igro se strani vseh igralcev, kajti vsaka, ta najmanjša vloga je važna in tipična. V naslovni vlogi je na-stopil intendant Fija n, burno pozdravljen od občinstva. Težko je povedati kaj novega o tem velikem umetniku; moramo reči, da boljsega Aleksandra Ivanoviča nismo doslej videli ni v Trstu ni drugj. Glavni tip rus-kega činovnika, guvernerja, je igral izborna Markovič, Ravnatoka vna vredna skupina drugih uradnikov, gg. Raškovič, Bar-barič, Gerašić, zlasti pa Grund v

vlogi poštarja, ki je skrbel za to, da ni občinstvo prišlo iz smeja. G. Sotošek je bil kaj dober Bobčinski; imeniten pa Bojničič kakor Osip.

Ženo in hčer guvernerja sta igrala g. Savičeva ozir. g. Lyanka, ki ste krasno podali oni dve čudni figuri stare in mlade goske. Ostali tudi dobrom.

G. Fijanu, ki je bil ves čas predmeti posebnih ovacij, je bila poklonjena krasna muzica z albumom. G. Savičeva je dobila dičen čajni service. Darovi so bili poklonjeni tudi gg. Grundu in Markoviču.

Umetniki se v etinoma danes odpeljejo iz Trsta. Voščimo vsem: Srečno pot in na videnje!

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Lipa“ v Bazovici bo slavilo dne 1. avgusta 10-letnico svojega obstanka in razviti društvene zastave, na kar se opozarjajo bratska društva. Podrobnosti bodo sledile.

Delavski odbor tržaške pekavke za druge vabi na prvi izredni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 4. julija t. l. ob 9 uri pol uri predp. v dvorani Mally, ulica G. Carducci s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega O. Z.; 2. Poročilo; 3. Sedanji naš strokovni položaj in vasienske skušnje; 4. Ustanovitev posredovalnice za delo; 5. Raznoterosti.

Tovariši! Vodstvo pekavke zadruga je odklonilo resolucijo sprejeto na shodi 6. junija.

Udeležite se občnega zbora v mnogobrojnejem številu, in pokažite, da hočete isto kar vam gre.

NB. V slučaju da ob zgoraj navedeni uri občni zbor ni sklepčen, se vrši eno uro pozneje, z vsakim številom pričujočih.

Akad. tehn. društvo Tabor v Gradcu naznanja, da se bo tretji redni občni zbor vršil dne 6. maj, arpana ob pol 8 uri zvečer v društvenih prostorih z običajnim vsporedom. — V soboto dne 3. t. m. ob 8 uri zvečer se bo vršil četrtletniški večer v restavraciji „Zur Weinhecke“ (Klosterwiesgasse 5). Prijatelji društva dobrodošli!

Nar. delav. organizacija.

Gostilna. Zadrugiški člani in odborniki zadruga gostilne N. D. O. se vabijo na jako važni sestanek za danes petek ob 7 uri zvečer. Zanesljiva udeležba se pričakuje.

Organizacija železničarjev. Odborniki se vabijo na odborovo sejo, ki se vrši danes petek ob 7 uri zvečer v društvenih prostorih Via Lavatoio št. 1.

Darovi.

— Vesela družba pri Dujcu je nabrala K 10 za moško podruž. sv. C. in M. — Za isto podružnico so nabrali zborovalci Vinarskega druš. v Tomaju K 11'80 st. Denar hrani uprava.

— E. P. daroval družbi sv. C. in M. mesto vdeležitve šolske veselice na Proseku na dan sv. Petra in Pavla 5 K.

— Za sokolsko slavnost na Opčinah darovali so: Virgil in Milka Škofič 1 album za poezije, 2 soli, G. Zafred 12 ropcev, g. Ivan 5 K, g. Plešničar 3 steklenice malinovec, 3 steklenice Vermouth-a.

Srčna hvala! Nadalnje darove prosi se poslati g. ej Zinki dr. Rybář-evi, ul. Valdirivo št. 11.

— Moški podružnici družbe sv. Cirila in Met. v Trstu je izročil g. Zink 4 K nabrane na Trsteniku pri Hrtatici. Srčna hvala!

Vesti iz Goriške.

Štrajk predilcev v Ajdovščini. Iz Ajdovščine 30. junija: V ponedeljek za rano ob 5 in pol uri se je zbralo nad 100 delavcev in delavk, ter se sprehajalo pred obema glavnima vratoma tovarne. Delavci so se pogovarjali in šalili med seboj. Videč to se jim je viši vodja Amann smehljaje približal, anel čepico in jih pozdravil v slovenskem jeziku z „dobro dan moji delavci“. Menil je, da jih omebha in pripravi na delo. Ko pa je opazil, da je med njimi tudi tovariš Budihna, polotila se ga je švicarska jeza, da je začel s pestmi mahati po zraku in vpiti kakor kak zbeanelež. Kričal je vsakovrstne klobasarije, na kar mu je Budihna povedal v obraz, kar mu je šlo. Delavstvo je zavpilo: Živio Budihna, živio dr. Mandič! To pa je Amanna prestrašilo, da je izginil za zidovje kričaje, da je prišel z denarjem, ki ga pa nazaj ponesi. Delavci so mu odgovorili ploskanjem in žvižganjem.

Takoj opolnuje se je Amann, ves razburjen, odpeljal k okrajnemu glavarstvu v Gorici s tožbo proti Budihni, češ da je ta organiziral kakih 50 ljudi, s katerimi drugim delavcem, ki bi radi šli na delo, zapira vhod v tovarno. Iz res je včeraj prišlo pojačanje orožnikov in zraven tudi nekaj detektivov.

Danes jutraj smo videli orožnike, kako so patrolirali po Ajdovščini in videli smo tudi Amanna, kako je prežl pri glavnih vratih, kdaj se začno delavci valiti v tovarno in kdaj orožniki povežejo voditelje štrajka. Ko pa ni bilo nič vsega tega, in ko se nobeden delavec niti prikazal ni, je Amann ves potrjen z upogleno glavo zlezal zopet v svoj br-

log. Pa tudi orožniki za izginili za ozidje in zopet je mirna Bosna.

Nam je prav, da so ogleduhi med nami, se vsaj prepričajo, kako vodi Amann okrajno glavarstvo za nos.

Razpoloženje med delavstvom je najbolje. Kako tudi ne?! Dočim je bilo poprej izmučeno do mozga, se je sedaj na svobodaem zraku ojačilo. Poprej upadenih, bledih lic, je sedaj polnih rudečih lic in pričakuje v mirnem zaupanju do svojih voditeljev nadaljnjih dogodkov, pa naj pride, kar hoče.

Iz Ajdovščine: Zaključek pettedenskega čevljarskega tečaja bo v nedeljo dne 4. t. m. ob 10. uri predpoludne. — Ob enem bo razstava različnih čevljarskih izdelkov, materijalij in strojev. Vsakemu, posebno pa čevljarkem po deželi, se toplo priporoča, da si razstavo ogledajo. Razstava bo v dvorani gosp. Bratine od 10. ure predp. do 8. ure zvečer. Vstopnina brezplačna.

V Rihemberk nas kliče narodna dolžnost dne 4. julija (t. j. v nedeljo) k veselici Ciril-Metodove podružnice. Vsi prihitimo tja! Izkažimo se zveste, navdušene, zavedne narodnjake ter položimo domovini na žrtvenik svoj mali dar. Pokažimo s svojim prihodom, da smo navdušeni Slovenci, ki radi žrtvujemo za svojo bodočnost, za mladino. Naša mladina, iz naših žuljev izobražena, budi močan jez, ki ga ne porušijo valovi naših narodnih nasprotnikov. Naši sovragi vporabljajo vsa nedovoljena, nepravna ter protizakonita sredstva, da bi nas vničili, a mi delujemo, da bo ves njihov napor rodil še jačji odpor! Saj zatrli niso nas spečih, in ne zatro nas bdečih. Dan vstajenja, dan osvete mora priti, a to dosežemo potem izobrazbe. Ciril-Metodova družba si je torej določila prevrženost nalogu, da vstanavlja šole tam, kjer nam jih noče postaviti živ krst, ne dežela, a še manj država. Družba vstanavlja šole povsodi, kjer bi bila za naše otroke nevarnost, da jih pogoltno nepravno, nenasičeno nemško ali italijansko žrelo. Za tako delo pa rabi družba veliko denarja, ki ga nabira med zavednimi Slovenci in Slovenkami. Družba sv. Cirila in Metoda in vse njene podružnice so prave narodne trdnjave, a bojovník v teh trdnjavah, mora biti vsak zaveden Slovenec in Slovenka! Ako torej darujemo družbi kak dar, sterili smo veliko za narod, postali smo na ta način bojovníki v teh trdnjavah. Imejmo vedno v spominu, da narod brez šole je narod brez bodočnosti.

Torej v nedeljo 4. julija 1909 zavedni Slovenci in Slovenke, vsi v Rihemberk k prvi veselici Ciril-Metodove podružnice!

Št. 870.

Razpis službe.

Sklepom seje občinskega zastopa v Jelšanah z dne 15. t. m. se razpisuje služba občinskega tajnika v občini Jelšane z letno plačo 1200 kron in prostim stanovanjem.

Prošnje je vložiti do 31. julija t. l. pri podpisaneu županstvu.

Prosilci morajo dokazati:

- 1.) avstrijsko državljanstvo,
- 2.) starost najmanje 20 let,
- 3.) zdrav telesni ustroj,
- 4.) neoporečno obnašanje,
- 5.) Spričevalo o dovršeni nižji gimnaziji ali nižji realki ali katerej drugej enakej šoli.
- 6.) Dokaz usposobljenja za reševanje obč. poslov.
- 7.) Vrhutega morajo biti večči obč. računovodstva in poznati dobro slovenski in po možnosti tudi italijanski i nemški jezik.

Nastop službe 1. septembrom t. l.

Županstvo občine Jelšane
dne 25. junija 1909.

Župan J. Valenčič.

Zdravnik in ranocelnik

Dr. Dinko Tecilazić

specijalist

za otroške bolezni

v ulici Stadion 6, t. n. Telefon 18, IV

(gledeal Fenice).

ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Zahvala.

Povodom bridke izgube naše ljubljene gospe

Katarine Suban

izrekamo iskreno zahvalo vsem p. n. prijateljem za izrečena sočalja, dalje preč. duhovščini, al. vodstvu ter mladini slov. šole, sl. vodstvu otr. zavetišč, posebno pa g. zdravniku Zahorsky, kateri se je mnogo trudil za olajšave za časa boleznij pokojne in vsem p. n. znanec za častno spremitvo ter vsem p. n. darovateljem krasnih vencev.

TRST, 1. julija 1909.

Zalujoči ostali.

NOVI DOHODI. V dobroznani prodajalnici oblek

Alla città di Trieste, Trst

Velika izbira moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za otroke od 3 do 10 let od K 2 do 16. Zaloga tu- in inozemskega blaga za obleke po meri, ki se izvršujejo v lastni delalnici. Specijaliteta hlač, jop in srajc za delavce, po neverjetno nizkih cenah.

„Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Makso Smolensky

TRST

generalno zastopstvo in zaloga večkrat odlikovane pivovarne in (ječmena) tovarne kneza A. J. Schwarzenberga v Protivinu (Češko) za Trst, Primorje, Istro, Dalmacijo, države sredozemskega morja in dežele rudečega morja.

Prodaja pivo v sodih in v steklenicah

svitlo izvozno pivo (à la Pilsen) črne granatko pivo (à la München)

Zaloga za Trst in notranje dežele ul. Gaetano Donizetti 3, Telef. 2284

izvozna pisarna ulica TORRE BIANCA št. 20, Telefon 2315. Pri naročilu od najmanj 12 steklenic prosti vročitev na dom.

Novo pogrebno podjetje

(H. STIBIEL in drug)

z bogato opremo za vsako vrstni pogreb

in prodajalnico mrtvaških predmetov in vsako vrstnih vencev iz umetnih cvetic, perle, porcelana. Vence in cvetlice za poročence in birmance.

Zaloga vočlenih sveč, prodaja na debelo in drobno i. t. d.

Se preseli meseca julija t. l. v Corso šte. 49.
blizu lekarne Rovis (Piazza Goldoni).

Pekarna in sladčičarna - Vinko Skerk

Trst, ulica Acquedotto 15 — podružnica ulica Miramare 9.

V naši pekarni se vabi vsaki dan 3 frišen kruh in se dovaja vsak čas tudi na dom. — Dobi se tudi najfin. moko iz najboljših mlinov, biškote in posebno pa specijaliteto za čaj. Dobi se tudi veliko izbero butelj, ruma in vsake vrste čaja. Vse po najnižjih cenah. — Spoštovanjem V. SKERK.

Mnenje gosp. dr. A. Schossberger-ja

ravnatelja glavne bolnišnice v Ujvidek-u.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Zahvaljem se Vam za buteljke Vašega izdelka **Železnato Kina-Vino Serravallo** (Vino di China Ferruginoso Serravallo), katero rabim že mnogo let in s katerim sem dosegel toliko izvrstne vspehe.

UJVIDEK, 3. avgusta 1908.

Dr. A. Schossberger.

Pohišstvo solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Maicanton

Vedel velikih in ugodnih nakupov usnja, se prodaja v

devijanci

Nuova Calzoleria Triestina

ulica G. Carducci 21 (prej ul. Torrente)

obuvalo za moške po sledečih cenah:

Čevlji (gete) za moške iz usnja Boxoalf . pe K 9—
Posteli za moške s trakom " " " 9—
" urez Derby " " " 9-80
" urez Triumph " " " 9-60

Izbira maso vrhunega obuvala za gospe, gospe in otroke i. a. čevlji in posteli najmodernejših krojev in oblik iz blaga I. vrste. Delo solidno in utedano. CENE ZMERNE.

Zaloga tu- in inozem. vin, spirita, likerjev in razprodaja na debelo in drobno

Jakob Perhauc, Trst

Via delle Acque 6, nasproti Caffè Centrale

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezeritnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovci ali ovoci in brinjave. Izdelki I. vrste, došli iz do-tičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošila se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Zaloga cementa

Tovarne Portland - Cementa in cementnih plošč

SILVIO MALOSSI

Trst, ulica dei Gelsi št. 3. Telefon 18-89.

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji,
Cene zmerno.

Hotel Balkan

Kmetstvo Izobraževalno društvo „Zarja“ v Ložicih pri Kanalu na Goriškem priredi dne 4. julija t. l. velik javen ples na dvorišču gostilne „pri Postaji“ v Plavah. Pričetek plesa ob 4. uri popoldne.

Prihitite v prijazne in romantične Plave ob naši bistri Soči, kjer planja in užitek vam gotovo ne izostane. Bog in narod!

Odbor.

Samomor. Včeraj ob peti uri pop. se je ustrelil neki četovodnik tukajšnjega pehotnega pešpolka št. 47. V Gorici pravijo, da je vzrok nezvesta ljubica. Mladenič je doma iz Grada.

Utonil je v ponedeljek v Soči blizu Solkana neki mož iz Kobarida. Ravež je bil berač in se mu je že dlje časa mešalo.

Sklep šoskega leta na goriških srednjih šolah bo dne 8. t. m.

Solska veselica društva „Šolski dom“ se bo vršila v dvorani „Central“ na dan 3. in 4. t. m. ob 5. uri pop. Razstava izdelkov dekliške obrtnice in pripravljavice za učiteljska pa se bo vršila v nedeljo 4. t. m. v Šolskem domu.

Velika veselica v prid družbi sv. Cirila in Metoda se bo vršila v Gorici v nedeljo 4. t. m. — Naj nikdo ne zamudi te veselice! Slovenci naj pomemajo Lahe, kedar gre za njih „Lego“.

Vesti iz Kranjske.

Živnorojska zadruga v Selcih je dobila od ministrstva za poljedelstvo 3000 kron podpore.

Nujna prošnja! Mnogo se je že govorilo in pisalo o nemški nevarnosti, ki preti naši lepi slovenski Gorenjski, in marsikdo bi mislil, da so bile pretirane te besede, da so dotičniki, ki so govorili in pisali tako, gledali prečno. Ali stvar je v resnici taka. Vedno bolj in bolj pritiska nemštvo v našo savsko dolino, požretni tujec vedno grabežljiveje steguje svoje krepilje po naši slovenski zemlji, in če se mu z vso odločnostjo ne postavimo v bran, bi mogli v doglednem času doživeti, da bi naš dani planinski Gorenjski raj postal tujčeva last.

Ena najtrdnjših obrambnih trdnjav proti nemškemu vpadu so bile in so še vedno — Jesenice. Vsemu slovenskemu svetu je dobro znano, s kako vehementno silo so se vrgli Nemci na to slovensko trdnjavo, s kakimi vsaki poštenosti v obraz bijočimi sredstvi, so si hoteli in še hočejo ravno tu zabiti svoj pargermanski klin med zgornjo in spodnjo savsko dolino, zanašajoč se na gotovo oporo naših vladnih činiteljev in vedno pripravljenih pomagačev onstran Karavank, s katerim jih sedaj veže najkrajša pot državne železnice. Ravno valed tega zadnjega dejstva pa so Jesenice postale obenem tudi najvažnejša narodna postojanka za naše slovenske brate v Dravski dolini, in če bi se zgodilo, da padejo Jesenice, je zepeta pot koroškemu slovenstvu do narodovega središča, koroški Slovenci bi bili osamljeni, odrezani od svojih bratov.

Prevažna je torej naloga Jesenic v boju našega naroda proti vsemuštemu navalu. Jesenice morajo ostati slovenske!

Eden prvih faktorjev pa, ki z vsemi svojimi silami deluje na to, da ohrani Jesenice svojemu slovenskemu narodu, je — Jeseniški Sokol.

Težavna je ta naloga in treba je nepriemerne požrtvovalnosti društvenih članov, ki izhajajo večinoma iz nepremožnih delavskih slojev, da vzdrže društvo na onem višku, s katerega mu je mogoče uspešno delo. V zadnjem času je stopila pred društvo uujna potreba, da si zgradi svoj lastni dom, da pride pod svojo streho, ker bi mu bilo sicer nadaljno delovanje onemogočeno. Našli so se že iskreni prijatelji društva, ki so položili svoj dar na oltar domoljubja, kakor oba društvena častna člana Treva, ki je daroval zemljišče za zgradbo in brat Schrey, ki je podaril stavbo, ki se bo lahko uporabila, ali treba je še gmožnih donekov, predno se uresniči ta po najnujnejši potrebi narekovana želja društva. Veliko dobrotnico društva se je izkazala sl. Radovljiska posojilnica, ki je darovala znaten znesek 500 K, za kar ji boji tem potom izrečena najprirodnejša zahvala. Ali, kakor že rečeno, društvo nima premoženja in je navezano na darila rodoljubkinj in rodoljubov, katerim gotovo ne more biti zadnja skrb hranitev slovenstva na Jesenicah.

Zato se obrača podpisani odbor tem potom z najnujnejšo prošnjo do slavnih slovenskih denarnih zavodov in do vseh posameznikov, ki v resnici čutijo slovensko, da prikažejo društvu na pomoč. Zlasti pa prosimo naklonjenosti naše vrle rodoljubkinje „narodne dame“, da se s svojo znano požrtvovalnostjo zavzemajo za nas. Vsak, tudi najmanjši dar se sprejme hvaležno. Darila, ki naj se pošiljajo na naslov: „Telovadno društvo Sokol na Jesenicah“ in imena darovalcev bomo priobčevali v „Edinosti“.

Z vsa vsestransko pomočjo, sestre Slovenke in bratje Slovenci, si upamo postaviti svoj dom, trdnjavo v trdnjavi proti tujkemu navalu, in vaša zasluga bo, da bo nad Jesenicami in našo savsko dolino slej ko prej ponosno vedno plapolala slovenska zastava. V to ime: Na zdar!

„Telovadno društvo Sokol na Jesenicah“.

Razne vesti.

Olepašnje Pariza. V prihodnjih štirinajstih letih nameravajo porušiti Parizani za olepašnje svojega mesta 640 milijonov fran. Deseti del te svote se vporabi za gradnjo novih šolskih poslopij, 100 milijonov za gradnjo kanalov in za ureditev reka Seine. 22 milijonov za gradnjo novih mestnih poslopij, 22 milijonov za gradnjo klavnic, 20 mil. za gradnjo novih mestnih poslopij in 4 milijone za popravke.

Za olepašnje parka Bois de Boulogne se potrebuje 4 milijone, 12 milj. za nasade novih parkov in za otroška igrališča. Nad 40 mil. se izda za olepašnje in čiščenje pariških ulic, dočim še ni določena svota za gradnjo novih kopališč. Olepašnje v ožjem smislu, to je naprava novih ulic, nasadi z drevesi, olepašnje obstoječih nasadov in javnih trgov bo stalo 360 milijonov.

Giljotina v Alžirju. Proti koncu zadnje zime sta bila v Alžirju umorjena gozdni nadzornik Dubris in gozdni prokurator Barbier. Oba so našli ležeča v krvi v Bosuatu pri Alžirju. Ubijoci, trije na številu, so bili ujeti, stavljeni pred porotno sodišče in obsojeni na smrt. Obsojenci so prosili predsednika Falliereza za pomilostenje, a predsednik je prošni odbil in vsi trije so bili v ponedeljek giljotinirani. V Alžirju ni bil že trinajst let nobeden giljotiniran.

Pariz in New-York spojena z brezžičnim telefonom. Neki Le D forest urejuje na 200 metrov visokem stolpu Metropolitanove zgrade v New Yorku, postajo za brezžični telefon ter namerava spoiti s tem telefonom New York s Parizom. Postaja za vsprejemanje v Parizu bi bila Eiffelov stolp.

Zalostni konec izseljenca. Iz Londona poročajo: Neki izseljenec iz Ogrske se je s parnikom „Augusta Viktoria“ peljal v Ameriko. Med vožnjo mu je bila ukradena vsa njegova gotovina 500 K. Ko je mož zvedel, da mu ameriške oblasti ne dovoli, da se izkrci, ker nima denarja, se je vrgel v morje in utonil.

Skladišče lesa zgorelo. V Dervarju v Dalmaciji je zgorelo vse skladišče trdnike Steinbeis, ki je bilo pripravljeno za izvoz preko Knin—Šibenika. Škoda cenijo na tri milijone kron. Požar je beja nastal valed kratkga stika električne razsvetljave. Radi tega so morali za nekoliko tednov ustaviti tudi parne žage.

Mali oglasi.

Izgubil se je pred „Narodnim domom“ dne 30. t. m. zavitek. — Pošten najditelj se prosi, da ga odda vratarju „Narodnega doma“.

Najkrasnejši izlet je v Loko pri Zavrhu — železniška postaja Divača Solidna in hitra postrežba. Tekoča voda. Kopališče. Kraina senca poleg reke. Na razpolago je tudi več zračnih sob za letoviščarje. Za obilen obisk se priporoča lastnik IVAN DUJC. (1196)

Prodaja se pohištvo za sobo in kuhinjo ter pernice. Manzoni 4 prtiličje. 1199

Novici in Novice

ne zamudite obiskati dobroznano slaščičarno

Matteo Stoppar, Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Corso)

Filijalka: Via Giuseppe Caprin št. 9

kjer najdete bogato in veliko izbero konfetov bomboniere in slaščic po zmernih cenah. — Vina in likerji prav dobri v botilkah. Telefon 1464

Nova prodajalnica manifakturnega blaga

G. F. Della Pietra

TRST

ulica Conti št. 10

VELIKA IZBERA

manifakturnega blaga in drobnih predmetov.

Specijaliteta: Izdelano perilo za moške in ženske.

Platno in razne tkanine.

Točna in solidna postrežba.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedicij. podjetje

Rudolf Exner, Trst

VIA DELLA STAZIONE št. 17

Filijalke: v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU

Prevažanje pohištva na vse kraje tu in inozemstva v saprtih

patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse svetovne proge.

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastni za to pripravljena suha skladišča.

EDINI TRŽAŠKI ZAVOD ZA ČIŠČENJE „VACUM CLEANER“.

IN SHRANJEVANJE PREPROG

Točna in solidna postrežba.

Odda se soba meblirana za mesec julij. — Ulica Gaspare Gozzi št. 3, II. nad 700

Dobro ohranjen kompletni bilja d. „Seiferd i Sinovi“ se ceno proda. Več v Upravištvu „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. 1188

Lovski pes, prepelica, dresiran v drugem polju, se proda. Kje, pove Inzeratni oddelek „Edinosti“. 1165

Hiša na prodaj na velikem trgu v Na-brežini. Hiša ima hlev, vodnjak, tri kleti in vse prostore spadajoče k gospodarstvu. Ponudbe na naslov Martin Pertot, Navrežina 159. (1195)

Odda se soba z dvema posteljama s hrano ali brez te. Ul. S. Francesco 29, vrata 2. 1162

Knjigovodje večega v izgotavljanju bilance za konuma društva in posojilnice išče za nekoliko dni „Gospodarsko društvo“ v Roču (Istra). Plača po pogodbi. 1184

Nova slovenska brivnica ulica Sette Fontane 13. Podpisani naznanja, da je odprl svojo brivnico in se priporoča al. občinstvu ter članom Narodne Delavske Organizacije za mnogobrojen obisk No ak Anton, brivec. Sprejema mesečnike po niski ceni. Svoji k svojim! 1179

3000 verižic :-:

iz double zlata popol. zastoj

V svrhu reklame za naše novo izdelane verižice iz double-zlata in razširjenja našega ilustrovanega cenika pošiljamo vsakomur tako verižico iz double zlata proti Kron 1.— (tudi v znakmah). — Po povzetju Kron 1.70 —.

S. Schwarz .:

Wien XVII/1, H rmayrgasse 5.

Poskusite FI-GOVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavni pridelatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

Hotel Abbazia

Ulica Geppa št. 20

(Piazza Caserma) popolnoma prenovljen in preskrbljen z vsem komfortom.

Sobe od K 2.— naprej.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Restavracija s sloven. in nemško kuhinjo

Cene zmerno. Udani J. Woschitz.

Izvoz jajc, čajnega, kakor tudi navadnega masla. : Postrežba na dom.

Luigi Musico

TRST, VIA SAN MAURIZIO 9

Postrežba na dom.

Štajerskih in fur-lanskih kokoši in razne divjačine. ::

Za birmo in poroke.

Najfinejše

sladice in bombone

dobivajo se v prodajalnici

R. Schäffer — Trst

Via Antonio Caccia št. 10

Pošiljatve na deželo.

Giuseppe Grisi

Uvoz in izvoz jajc in perutnine

— Izključna prodaja perutnine —

Trst - ulica Campanile št. 15

vis-à-vis Alberti

O priliki Binkoštnih praznikov veliki dohodi kokoši. Specijaliteta: letošnji piščanec za pečenje in praženje. Poulards, gosli (stare tri leta), kakor tudi PURANI.

Giulio Reddersen -I-

TRST, ulica Giosué Carducci št. 23

TELEFON št. 813

Kirurško orodje, ortopedični aparati, Moderel, umetne roke in noge, berglje, klini pasi, elastični pasi in nogovice, elektroterapične priprave, aparati za inhalacijo.

SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljenje. Potrebščine iz gum in nerodirnege blaga. : : : : :

Osnove vodnih napeljav :

za vzvišena, malovodna mesta, vasi, dvorce, posestva, trdnjave, gradove, tovarne, parke in vrto za dovajanje vode na polja obdelana zemljišča itd. izgotavljam pod garancijo na vsako višino in oddaljenost brez stroškov in samodelavne napeljave za hiše, kopališča, stranišča, vodnjake, samodel. napajališča in gasilne naprave.

Anton Kunz ces. kr. dvorni zalagatelj Največja slovan, trdnika monarhije. Hranice (Moravsko) Prospekt brezplačno in poštne prosto.

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Avtorizovani zapriseženec

Trst, Corso št. 30

sprejme merjenja, ekskorporacije, instalacije itd. splošno vsa geometrična dela.

Hočete se prepričati ?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove

(vagal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Povračniki, močne jope, kožuh in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovijo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po niskih cenah.

Umetni zobje :-:

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zsche

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.